

Richtsnoeren

tot nadere bepaling van de criteria voor de beoordeling van de uitzonderlijke gevallen waarin instellingen de in artikel 395, lid 1, van Verordening (EU) nr. 575/2013 vastgestelde limieten voor grote blootstellingen overschrijden en van de in artikel 396, lid 3, van Verordening (EU) nr. 575/2013 bedoelde termijn en maatregelen voor de terugkeer naar naleving

1. Naleving en rapportageverplichtingen

Status van deze richtsnoeren

1. Dit document bevat richtsnoeren die zijn uitgebracht op grond van artikel 16 van Verordening (EU) nr. 1093/2010.¹ Overeenkomstig artikel 16, lid 3, van Verordening (EU) nr. 1093/2010 moeten bevoegde autoriteiten en financiële instellingen zich tot het uiterste inspannen om aan de richtsnoeren te voldoen.
2. Richtsnoeren geven weer wat in de opvatting van EBA passende toezichtpraktijken binnen het Europees Stelsel voor financieel toezicht zijn en hoe het recht van de Unie op een specifiek gebied dient te worden toegepast. Bevoegde autoriteiten als bedoeld in artikel 4, lid 2, van Verordening (EU) nr. 1093/2010 voor wie richtsnoeren gelden, dienen hieraan te voldoen door deze op passende wijze in hun praktijken te integreren (bijvoorbeeld door hun wettelijk kader of hun toezichtprocessen aan te passen), ook wanneer richtsnoeren primair tot instellingen zijn gericht.

Rapportageverplichtingen

3. Overeenkomstig artikel 16, lid 3, van Verordening (EU) nr. 1093/2010 stellen bevoegde autoriteiten EBA vóór (03.01.2022) ervan in kennis of zij aan deze richtsnoeren voldoen of voornemens zijn deze op te volgen, of, indien dit niet het geval is, wat de redenen van de niet-naleving zijn. Bevoegde autoriteiten die bij het verstrijken van de termijn niet hebben gereageerd, worden geacht niet te hebben voldaan aan de richtsnoeren. Kennisgevingen worden ingediend door het formulier op de EBA-website te versturen naar compliance@eba.europa.eu onder vermelding van "EBA/GL/2021/09". Kennisgevingen moeten worden ingediend door personen die bevoegd zijn om namens hun bevoegde autoriteiten te melden of zij aan de richtsnoeren voldoen. Elke verandering in de status van de naleving moet eveneens aan EBA worden gemeld.
4. Kennisgevingen worden overeenkomstig artikel 16, lid 3, van Verordening (EU) nr. 1093/2010 op de website van EBA bekendgemaakt.

¹ Verordening (EU) nr. 1093/2010 van het Europees Parlement en de Raad van 24 november 2010 tot oprichting van een Europese toezichthoudende autoriteit (Europese Bankautoriteit), tot wijziging van Besluit nr. 716/2009/EG en tot intrekking van Besluit 2009/78/EG van de Commissie (PB L 331 van 15.12.2010, blz. 12).

2. Onderwerp, toepassingsgebied en definities

Onderwerp

5. In overeenstemming met artikel 396, lid 3, van Verordening (EU) nr. 575/2013 worden in deze richtsnoeren criteria gespecificeerd die bevoegde autoriteiten dienen te hanteren bij de beoordeling van de in artikel 396, lid 1, van Verordening (EU) nr. 575/2013 bedoelde uitzonderlijke gevallen waarin een bevoegde autoriteit een instelling toestaat de in artikel 395, lid 1, van Verordening (EU) nr. 575/2013 vastgestelde limieten te overschrijden. Verder worden in deze richtsnoeren de criteria vastgelegd die bevoegde autoriteiten dienen te hanteren bij de bepaling van een passende termijn waarbinnen een instelling moet terugkeren naar naleving van de in artikel 395, lid 1, van Verordening (EU) nr. 575/2013 vastgestelde limieten voor grote blootstellingen en bij de vaststelling van de maatregelen die moeten worden genomen om de spoedige terugkeer naar naleving van die limieten te verzekeren.
6. Bovendien wordt in deze richtsnoeren gespecificeerd welke bijkomende informatie er aan de bevoegde autoriteit dient te worden verschaft bij het rapporteren van een schending van een limiet voor grote blootstelling overeenkomstig artikel 396, lid 1, van Verordening (EU) nr. 575/2013.

Toepassingsgebied

7. Deze richtsnoeren zijn van toepassing op de beoordeling van de in artikel 396, lid 1, van Verordening (EU) nr. 575/2013 bedoelde uitzonderlijke gevallen door de bevoegde autoriteiten. Ze zijn ook van toepassing op de wijze waarop bevoegde autoriteiten een passende termijn kunnen bepalen voor het weer naleven van die limieten en de maatregelen kunnen vaststellen die moeten worden genomen om de spoedige terugkeer naar naleving van de limieten door de instelling te verzekeren, waaronder de indiening van een plan voor een spoedige terugkeer naar naleving.
8. Deze richtsnoeren gelden niet voor de gevallen uit artikel 395, lid 5, van Verordening (EU) nr. 575/2013, mits de instelling voldoet aan de in die bepaling neergelegde voorwaarden.

Adressaten

9. Deze richtsnoeren zijn gericht tot bevoegde autoriteiten als gedefinieerd in artikel 4, punt 2, onder i), van Verordening (EU) nr. 1093/2010 en tot financiële instellingen als gedefinieerd in artikel 4, punt 1, van Verordening (EU) nr. 1093/2010.

Definities

10. Tenzij anders vermeld, hebben de in Verordening (EU) Nr. 575/2013 en Richtlijn 2013/36/EU gebruikte en gedefinieerde termen dezelfde betekenis in deze richtsnoeren.

3. Uitvoering

Toepassingsdatum

11. Deze richtsnoeren gelden met ingang van 1 januari 2022.

4. Uitzonderlijke gevallen van schendingen van de limieten voor grote blootstellingen en de termijn en maatregelen voor de terugkeer naar naleving van die limieten

12. Op basis van de informatie die wordt verstrekt bij het rapporteren van een schending van de in artikel 395, lid 1, van Verordening (EU) nr. 575/2013 vastgestelde limieten, en op basis van de in hoofdstuk 4.2 van deze richtsnoeren bedoelde informatie en overige informatie waarover de bevoegde autoriteit beschikt, dient de bevoegde autoriteit een beoordeling uit te voeren aan de hand van de in hoofdstuk 4.1 van deze richtsnoeren beschreven criteria.
13. Nadat de bevoegde autoriteit de passende termijn in overeenstemming met hoofdstuk 4.3 van deze richtsnoeren heeft beoordeeld, stelt zij de instelling in kennis van de termijn die wordt toegestaan om de schending van de in artikel 395, lid 1, van Verordening (EU) nr. 575/2013 vastgestelde limiet te beëindigen.

4.1 Criteria voor de beoordeling van de in artikel 396, lid 1, van Verordening (EU) nr. 575/2013 bedoelde uitzonderlijke gevallen

14. Schendingen van de in artikel 395, lid 1, van Verordening (EU) nr. 575/2013 vastgestelde limieten dienen altijd te worden beschouwd als uitzonderlijke gevallen.
15. Bij de beoordeling van situaties waarin een instelling de in artikel 395, lid 1, van Verordening (EU) nr. 575/2013 vastgestelde limieten heeft overschreden, dienen bevoegde autoriteiten in elk geval de volgende aspecten in aanmerking te nemen:
 - a. het aantal schendingen en de frequentie ervan;
 - b. de voorspelbaarheid van de schending;
 - c. eventuele omstandigheden buiten de macht van de instelling die ertoe hebben geleid dat het niet mogelijk was de schending te voorkomen.

Aantal schendingen en frequentie ervan

16. De bevoegde autoriteit beoordeelt of de schending van de in artikel 395, lid 1, van Verordening (EU) nr. 575/2013 vastgestelde limieten door de instelling een zeldzame gebeurtenis is. Bij de beoordeling moet rekening worden gehouden met eventuele eerdere schendingen door de instelling die dezelfde oorzaak hadden, teweeg werden gebracht door dezelfde gebeurtenis of betrekking hadden op dezelfde cliënt of groep van verbonden cliënten.

17. Indien een instelling in de voorgaande twaalf maanden een eerdere schending heeft gerapporteerd die betrekking had op dezelfde cliënt of groep van verbonden cliënten als de onderhavige schending, kan de bevoegde autoriteit besluiten dat de gebeurtenis niet als zeldzaam kan worden gekwalificeerd. Indien een instelling in de voorgaande twaalf maanden een eerdere schending heeft gerapporteerd die dezelfde oorsprong had als de onderhavige schending, kan de bevoegde autoriteit besluiten dat de gebeurtenis niet als zeldzaam kan worden gekwalificeerd.
18. Indien een instelling in de voorgaande twaalf maanden reeds twee schendingen van de limieten voor grote blootstellingen heeft gerapporteerd die betrekking hadden op een andere cliënt of groep van verbonden cliënten, verschillende oorzaken hadden of teweeg werden gebracht door verschillende gebeurtenissen, kan de bevoegde autoriteit besluiten dat een daarmee niet verband houdende een latere schending (of schendingen) niet als zeldzaam kan (kunnen) worden gekwalificeerd.

Voorspelbaarheid van de schending

19. De bevoegde autoriteit dient te beoordelen of de schending te voorzien was geweest als de instelling gedegen en doeltreffend risicobeheer had toegepast in overeenstemming met haar verplichtingen op grond van artikel 393 van Verordening (EU) nr. 575/2013 en de EBA-richtsnoeren inzake interne governance.²
20. Bovendien dient de bevoegde autoriteit na te gaan of de instelling met behulp van de beschikbare informatie had kunnen anticiperen op de schending.
21. In geval van identieke of vergelijkbare schendingen door andere instellingen die aan dezelfde oorzaak kunnen worden toegeschreven, kan de bevoegde autoriteit tot de conclusie komen dat de schending is veroorzaakt door een onvoorziene gebeurtenis.

Omstandigheden buiten de macht van de instelling waardoor het niet mogelijk was de schending te voorkomen

22. De bevoegde autoriteit dient te beoordelen of de schending is veroorzaakt door omstandigheden buiten de macht van de instelling. Hiervan kan ten minste in de volgende gevallen van worden uitgegaan:
 - a. een onverwachte en aanzienlijke afname van het eigen vermogen van de instelling, onder andere door de gevolgen van grote operationele risico's, zoals externe fraude, natuurrampen of pandemieën, die geen verband houden met het falen van de interne controlemechanismen van de instelling;
 - b. gevallen waarin een blootstelling waarvoor (geheel of gedeeltelijk) vrijstelling is verleend niet langer in aanmerking komt voor een dergelijke vrijstelling vanwege een door een derde genomen besluit dat door de instelling niet kon worden voorzien of voorkomen;
 - c. gevallen waarin een rechterlijke uitspraak of administratieve beslissing leidt tot een gewijzigde interpretatie van het geldende regelgevingskader voor grote blootstellingen

² Richtsnoeren inzake interne governance (EBA/GL/2021/05).

en de instelling onvoldoende tijd heeft gehad om daaraan gevolg te geven teneinde een schending van de in artikel 395, lid 1, van Verordening (EU) nr. 575/2013 vastgestelde limieten te voorkomen;

- d. de fusie van tegenpartijen/cliënten of aankopen tussen tegenpartijen/cliënten, echter uitsluitend in gevallen waarin de instelling geen kennis kon hebben van deze fusie of aankoop of deze niet kon verwachten, zodat zij de schending niet kon voorkomen.

23. Schendingen die worden veroorzaakt door een onjuiste toepassing of verkeerde interpretatie van het regelgevingskader voor grote blootstellingen kunnen doorgaans niet worden gekwalificeerd als omstandigheden buiten de macht van de instelling.

24. Indien de bevoegde autoriteit tot de conclusie komt dat de schending niet voldoet aan de hierboven vermelde criteria, dient zij voor het weer naleven van de limieten voor grote blootstellingen in beginsel hooguit een termijn van drie maanden toe te staan.

4.2 Informatie die in geval van een schending van de limieten voor grote blootstellingen aan de bevoegde autoriteit moet worden verstrekt

25. Bij het rapporteren van een blootstellingswaarde boven de in artikel 395, lid 1, van Verordening (EU) nr. 575/2013 vastgestelde limieten voor grote blootstellingen in overeenstemming met artikel 396, lid 1, van die verordening en om de beoordeling door de bevoegde autoriteit te vergemakkelijken, verstrekt de instelling onverwijld ten minste de volgende informatie:

- a. de hoogte van de overschrijding en de omvang van de schending in verhouding tot haar tier 1-kapitaal;
- b. de naam van de betrokken cliënt, en, indien van toepassing, de naam van de betrokken groep van verbonden cliënten;
- c. de datum van de schending;
- d. een beschrijving van het eventueel beschikbare onderpand (zelfs als deze niet in aanmerking komen voor kredietrisicolimitering);
- e. een gedetailleerde toelichting van de redenen voor de schending;
- f. de herstelmaatregelen die al zijn uitgevoerd of gepland zijn; en
- g. de tijd die naar verwachting nodig is voor een terugkeer naar naleving van de limieten voor grote blootstellingen.

26. De bevoegde autoriteit dient om nadere informatie en toelichting te verzoeken als zij van mening is dat de verstrekte informatie niet voldoende gedetailleerd is voor een uitgebreide beoordeling van de specifieke omstandigheden van de schending.

4.3 Criteria voor de vaststelling van een passende termijn voor de terugkeer naar naleving van de in artikel 395, lid 1, van Verordening (EU) nr. 575/2013 vastgestelde limieten

27. Nadat de bevoegde autoriteit de door de instelling in overeenstemming met hoofdstuk 4.2 van deze richtsnoeren gerapporteerde schending heeft beoordeeld, dient zij een passende termijn te bepalen voor de terugkeer naar naleving van de in artikel 395, lid 1, van Verordening (EU) nr. 575/2013 vastgestelde limieten.
28. Een bevoegde autoriteit dient de instelling een termijn van ten hoogste drie maanden toe te staan voor de beëindiging van een schending, indien zij tot de conclusie komt dat het om een herhaalde schending gaat of indien de omvang van de schending mogelijk grote gevolgen heeft voor de financiële situatie van de instelling.
29. Indien een bevoegde autoriteit besluit een termijn van meer dan drie maanden toe te staan voor de beëindiging van een schending en de terugkeer naar naleving van de in artikel 395, lid 1, van Verordening (EU) nr. 575/2013 vastgestelde limieten, dient de door de bevoegde autoriteit bepaalde passende termijn geschikt te zijn voor een snel herstel van de limieten.
30. De termijn voor de terugkeer naar naleving dient in de regel niet langer dan een jaar te zijn. Indien dit gerechtvaardigd is op grond van de specifieke omstandigheden van de schending en de maatregelen van in hoofdstuk 4.4 bedoelde nalevingsplan, kan de bevoegde autoriteit bij uitzondering een termijn van meer dan een jaar toekennen voor de beëindiging van de schending. Dergelijke gevallen mogen echter niet de norm zijn.
31. De bevoegde autoriteit dient bij haar beoordeling ter bepaling van de passende termijn voor de terugkeer naar naleving ten minste rekening houden met de volgende elementen:
 - a. eerdere schendingen door de instelling;
 - b. de tijdigheid waarmee de instelling kennisgeving doet van de schending;
 - c. de reden(en) voor de schending;
 - d. het systemische karakter, de complexiteit en de omvang van de schending;
 - e. de mogelijke gevolgen voor de algehele financiële situatie van de instelling;
 - f. de algemene verdeling van de risico's in de bankportefeuille van de instelling over de verschillende tegenpartijen;
 - g. het soort cliënt of groep van verbonden cliënten en zijn kredietwaardigheid;
 - h. de maatregelen die al zijn uitgevoerd om de schending te beëindigen.

Eerdere schendingen door de instelling

32. De bevoegde autoriteit dient rekening te houden met eventuele eerdere schendingen door de instelling en de reikwijdte van de maatregelen die in de betrokken gevallen zijn getroffen voor de terugkeer naar naleving. De bevoegde autoriteit beoordeelt in het geval van herhaalde schendingen in het bijzonder of de nieuwe schending dezelfde oorzaak heeft als in eerdere gevallen.

De tijdigheid waarmee de instelling kennisgeving doet van de schending of de herstelmaatregelen voor de terugkeer naar naleving

33. Indien een instelling de kennisgeving van een schending onnodig vertraagt, kan de bevoegde autoriteit overwegen de instelling een kortere termijn toe te staan voor de terugkeer naar naleving.

De reden(en) voor of het herhaalde karakter, de complexiteit en de omvang van de schending

34. De bevoegde autoriteit beoordeelt de redenen voor de schending evenals de actuele en toekomstige materialiteit van de mogelijke gevolgen voor de instelling.

35. Wanneer de oorzaken van de schending complex zijn, kan de bevoegde autoriteit aanvullende informatie nodig hebben en hierom verzoeken.

De algehele financiële situatie van de instelling

36. De bevoegde autoriteit dient te onderzoeken of de naleving van de wettelijke kapitaalvereisten (tier 1-kernkapitaalratio, tier 1-kapitaalratio, totale kapitaalratio) van de instelling ruim boven het minimumniveau is.

De algemene verdeling van de risico's in de bankportefeuille van de instelling over de verschillende tegenpartijen

37. De bevoegde autoriteit dient de toereikendheid van het risicobeheer van de instelling en haar diversificatie-aanpak te beoordelen.

Het soort cliënt en zijn kredietwaardigheid

38. De bevoegde autoriteit dient rekening te houden met het soort tegenpartij en zijn kredietwaardigheid. Zij dient te beoordelen of de wettelijke kapitaalratio's door mogelijke wanbetaling door de desbetreffende cliënt of groep van verbonden cliënten, mits beschikbaar, en het daaruit volgende verlies mogelijkwerijs tot onder het minimum komen.

De maatregelen die al zijn uitgevoerd om de schending te beëindigen

39. De bevoegde autoriteit dient rekening te houden met de maatregelen die de instelling reeds heeft genomen, met name gelet op het feit dat sommige van die maatregelen de snelle terugkeer naar naleving uiteindelijk kunnen vergemakkelijken.

4.4 Te nemen maatregelen voor de spoedige terugkeer naar naleving door de instelling van de in artikel 395, lid 1, van Verordening (EU) nr. 575/2013 vastgestelde limieten

40. Indien een bevoegde autoriteit een instelling een termijn van meer dan drie maanden heeft toegestaan voor de terugkeer naar naleving van de in artikel 395, lid 1, van Verordening (EU) nr. 575/2013 vastgestelde limieten, moet de instelling een nalevingsplan indienen voor de spoedige terugkeer naar naleving.

41. Het nalevingsplan dient ten minste de volgende punten te omvatten:

- a. regelingen om de desbetreffende blootstelling(en) te verminderen;

- b. maatregelen om het eigen vermogen van de instelling waar nodig te vergroten;
 - c. regelingen om de processen voor intern risicobeheer en -beheersing te verbeteren;
 - d. noodzakelijke wijzigingen in het nalevingsbeleid van de instelling;
 - e. geschikte procedures om de spoedige uitvoering van de maatregelen te waarborgen en
 - f. een gedetailleerd tijdschema voor de uitvoering van de maatregelen, inclusief de beoogde datum van terugkeer naar naleving.
42. De door instellingen voorgestelde maatregelen dienen een beschrijving te bevatten van eventuele te verwachten risico's of obstakels voor de doeltreffende en spoedige uitvoering van het nalevingsplan.
43. De bevoegde autoriteit dient te beoordelen of de maatregelen geschikt, toereikend en haalbaar zijn om een spoedige terugkeer naar een stabiele en constante naleving te verzekeren, en of het gedetailleerde tijdschema geschikt en haalbaar is.
44. Indien de bevoegde autoriteit wezenlijke zorgen heeft over de maatregelen, dient zij de instelling hiervan onverwijld in kennis te stellen.
45. De instelling dient de bevoegde autoriteit onverwijld in te lichten indien bepaalde maatregelen niet volgens planning kunnen worden uitgevoerd. De bevoegde autoriteit dient nauw toezicht te houden op de uitvoering van de maatregelen om de doeltreffende en spoedige terugkeer naar naleving te garanderen. Zij dient in het bijzonder te controleren of de verschillende mijlpalen volledig worden behaald. Indien de instelling er niet in slaagt een of meerdere mijlpalen te behalen, dient de bevoegde autoriteit de instelling te verzoeken dit verzuim op passende wijze aan te pakken.
46. De frequentie en intensiteit van het toezicht van de bevoegde autoriteit dienen gepast te zijn en evenredig te zijn aan de oorzaak en omvang van de schending, de mogelijke gevolgen ervan voor de instelling en de bijzonderheden van het nalevingsplan en de maatregelen die gedurende minder dan drie maanden worden getroffen. Bovendien dient zij rekening te houden met de ontwikkeling van de desbetreffende blootstelling(en) op basis van regelmatig door de instelling verschaft informatie. De bevoegde autoriteit dient waar nodig om aanvullende informatie te verzoeken.
47. De bevoegde autoriteit dient te beslissen en aan de instelling mee te delen of deze een interne of externe audit van de processen voor interne controle en risicobeheer behoort uit te voeren, waarvan de resultaten zowel aan het leidinggevend orgaan van de instelling als aan de bevoegde autoriteit dienen te worden verstrekt.
48. De bevoegde autoriteit dient over een gedocumenteerde standaardprocedure te beschikken met daarin duidelijke instructies voor de stappen die nodig zijn om te controleren of instellingen kennisgeving hebben gedaan van tijdige terugkeer naar naleving.
49. Instellingen dienen in overeenstemming met de EBA-richtsnoeren inzake interne governance te waarborgen dat hun leidinggevend orgaan toezicht houdt op de uitvoering van de getroffen maatregelen voor de correcte en tijdige terugkeer naar naleving van de in artikel 395, lid 1, van Verordening (EU) nr. 575/2013 vastgestelde limieten.